

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 30-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան

14 նոյեմբերի 2025 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.

նախագահող՝

Արման Դիլանյանի (զեկուցող),

դատավորներ՝

Արտակ Զեյնալյանի,

Հրայր Թովմասյանի,

Դավիթ Խաչատուրյանի,

Երվանդ Խունդկարյանի,

Հովակիմ Հովակիմյանի,

Էդգար Շաթիրյանի,

Սեդա Սաֆարյանի,

Արթուր Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝

Արտաքին գործերի նախարարի տեղա-

կալ Վահան Կոստանյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2025 թվականի հունիսի 30-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Եվրոպական միության ճգնաժամային կառավարման գործողություններում Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության շրջանակը սահմանելու մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 6-ի N 1549-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2025 թվականի հունիսի 30-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Եվրոպական միության ճգնաժամային կառավարման գործողություններում Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության շրջանակը սահմանելու մասին» համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է դրանում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 7-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Եվրոպական միության ճգնաժամային կառավարման գործողություններում Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության շրջանակը սահմանելու մասին» համաձայնագիրը (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2025 թվականի հունիսի 30-ին՝

Եվրոպական միության («Միություն» կամ «ԵՄ») ճգնաժամային կառավարման գործողություններին Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության ընդհանուր պայմանները սահմանելու նպատակով:

2. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

2.1. ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը մասնակցելու նպատակով Հայաստանին հրավիրելու վերաբերյալ Միության կողմից որոշում ընդունելուց հետո՝ Համաձայնագրի իրականացման շրջանակներում, Միությանը տեղեկացնել ՀՀ մասնակցության, այդ թվում՝ առաջարկվող ներդրման մասին ՀՀ իրավասու մարմնի կայացրած որոշման վերաբերյալ (հոդված 1, կետ 1),

2.2. միանալ համապատասխան այնպիսի որոշման, որով Եվրոպական միության խորհուրդը (այսուհետ՝ «խորհուրդ») որոշում է, որ Միությունը իրականացնելու է ճգնաժամային կառավարման գործողություն, և՛ ցանկացած այլ այնպիսի որոշման, որով խորհուրդը որոշում է երկարաձգել ճգնաժամային կառավարման գործողության ժամկետը՝ Համաձայնագրին և կիրարկման ցանկացած անհրաժեշտ կարգավորումներին համապատասխան (հոդված 2, կետ 1),

2.3. կրել պատասխանատվություն ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը ՀՀ մասնակցության հետ կապված ցանկացած այնպիսի պահանջի արծազանքելու համար, որը ներկայացվում է ՀՀ անձնակազմի որևէ անդամի կողմից կամ վերաբերում է նրան, ինչպես նաև կրել պատասխանատվություն ՀՀ անձնակազմի ցանկացած անդամի նկատմամբ ցանկացած գործողություն ձեռնարկելու, մասնավորապես՝ իրավական կամ կարգապահական՝ ՀՀ օրենքներին և կարգավորումներին համապատասխան (հոդված 3, կետ 4),

2.4. փոխադարձության սկզբունքով հրաժարվել միմյանց ուղղված ցանկացած և բոլոր՝ պայմանագրային պահանջներ չհամարվող պահանջներից՝ կապված Կողմերից մեկին պատկանող կամ վերջինիս կողմից կառավարվող գույքին հասցված վնասի, կորստի կամ ոչնչացման, ինչպես նաև Կողմերից մեկի անձնակազմի անդամի ստացած վնասվածքի կամ մահվան դեպքի հետ, որն առաջացել

է Համաձայնագրով նախատեսված գործողությունների հետ կապված իր պաշտոնական պարտականությունների կատարման հետևանքով՝ բացառությամբ կոպիտ անփութության կամ դիտավորյալ ոչ իրավաչափ վարքագծի դրսևորման դեպքերի (հոդված 3, կետ 5),

2.5. ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ՝ ԵՄ գաղտնի տեղեկատվության պաշտպանությունն ապահովելու համար՝ ԵՄ գաղտնի տեղեկատվության պաշտպանության վերաբերյալ Խորհրդի անվտանգության այն կանոններին համապատասխան, որոնք ներառված են Խորհրդի թիվ 2013/488/ԵՄ՝ որոշման մեջ, ինչպես նաև իրավասու մարմինների, այդ թվում՝ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողության վերաբերյալ ԵՄ գործողության հրամանատարի կամ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողության վերաբերյալ ԵՄ առաքելության ղեկավարի կողմից տրված լրացուցիչ ցուցումներին համապատասխան (հոդված 4, կետ 1),

2.6. ապահովել, որ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողության համար գործուղված ՀՀ անձնակազմը իր առաքելությունն իրականացնի՝ Խորհրդի համապատասխան որոշման և դրա հետագա փոփոխությունների համաձայն՝ 2-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված կարգով, գործողությունների պլանի համաձայն, ցանկացած կիրառելի կիրարկման կարգավորման համաձայն և ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությունների ցանկացած կիրառելի քաղաքականության համաձայն (հոդված 5, կետ 1, ենթակետ a),

2.7. սահմանված ժամկետներում տեղեկացնել ԵՄ քաղաքացիական գործողության հրամանատարին ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությանն ՀՀ ունեցած ներդրման ցանկացած փոփոխության մասին (հոդված 5, կետ 1, ենթակետ b),

2.8. ապահովել, որ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությանը մասնակցելու համար Հայաստանի կողմից գործուղված անձնակազմը անցնի բժշկական զննություն, լինի պատվաստված (ըստ կարգի), և Հայաստանի

¹ «ԵՄ գաղտնի տեղեկատվության պաշտպանության վերաբերյալ անվտանգության կանոնների մասին» Խորհրդի 2013 թվականի սեպտեմբերի 23-ի թիվ 2013/488/ԵՄ որոշում (ԵՄՊՏ L 274, 15.10.2013, էջ 1, <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj>):

իրավասու մարմնի կողմից նրա առողջական վիճակը ճանաչվի պիտանի ծառայության համար, ինչպես նաև ներկայացնել պիտանի ճանաչելու մասին եզրակացության օրինակը (հոդված 5, կետ 2),

2.9. Երաշխավորել, որ Հայաստանի կողմից գործուղված անձնակազմը կկատարի իր վրա դրված պարտականությունները և կդրսևորի բացառապես ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողության շահերին համապատասխանող վարքագիծ՝ պահպանելով վարքագծի ամենաբարձր այն չափանիշները, որոնք սահմանված են ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությունների նկատմամբ կիրառելի քաղաքականությամբ (հոդված 5, կետ 3),

2.10. ապահովել, որ ՀՀ ազգային մարմինները օպերատիվ վերահսկողությունը և իրենց ուժերի և անձնակազմի օպերատիվ և մարտավարական հրամանատարությունը և (կամ) վերահսկողությունը հանձնեն ԵՄ քաղաքացիական գործողության հրամանատարին, որն իրավասու է պատվիրակել իր լիազորությունը (հոդված 6, կետ 2 և հոդված 10, կետ 2),

2.11. նշանակել ազգային զորախմբի համակարգող մարմին (ԱՀՄ)՝ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությունում ՀՀ զորախումբը ներկայացնելու համար. ԱՀՄ-ն հաշվետու է Ազգային հարցերով ԵՄ առաքելության ղեկավարին և պատասխանատու է Հայաստանի զորախմբի ամենօրյա կարգապահության համար (հոդված 6, կետ 7),

2.12. չհակասելով Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի դրույթներին՝ կրել ԵՄ ճգնաժամային կառավարման քաղաքացիական գործողությանը ՀՀ մասնակցության հետ կապված բոլոր ծախսերը՝ բացառությամբ ընթացիկ ծախսերի, ինչպես սահմանված է գործողության համար նախատեսված ընթացիկ ծախսերի բյուջեով (հոդված 7, կետ 1),

2.13. Համաձայնագրի 8-րդ հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն և չնայած 1-ին հոդվածի 5-րդ կետի դրույթներին՝ ներդրում ունենալ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման համապատասխան քաղաքացիական գործողության ընթացիկ ծախսերի բյուջեի ֆինանսավորման մեջ. ներդրումը հաշվարկվում է Համաձայնագրի 8-րդ հոդ-

վածի 2-րդ կետով սահմանված բանաձևերից որևէ մեկի հիման վրա՝ կախված այն հանգամանքից, թե որն է ավելի քիչ գումար ենթադրում (հոդված 8, կետեր 1 և 2),

2.14. ապահովել ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողությանը մասնակցող ՀՀ ուժերի և անձնակազմի կողմից իրենց առաքելության կատարումը Համաձայնագրի 9-րդ հոդվածի 1-ին կետի a ենթակետում սահմանված կարգով (հոդված 9, կետ 1, ենթակետ a),

2.15. սահմանված ժամկետներում տեղեկացնել ԵՄ գործողության հրամանատարին ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողությանը ՀՀ մասնակցության ցանկացած փոփոխության մասին (հոդված 9, կետ 1, ենթակետ b),

2.16. երաշխավորել, որ Հայաստանի կողմից գործուղված անձնակազմը կկատարի իր պարտականությունները և կդրսևորի բացառապես ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողության շահերին համապատասխանող վարքագիծ՝ պահպանելով վարքագծի այն ամենաբարձր չափանիշները, որոնք սահմանված են ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողությունների համար կիրառվող քաղաքականությամբ (հոդված 9, կետ 2),

2.17. նշանակել ռազմական ավագ ներկայացուցիչ (ՌԱՆ)՝ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողության շրջանակներում ՀՀ զորախումբը ներկայացնելու համար և ապահովել, որ ՌԱՆ-ը գործողությանն առնչվող բոլոր հարցերի շուրջ խորհրդակցի ԵՄ ուժերի հրամանատարի հետ և պատասխանատվություն կրի Հայաստանի զորախմբի ամենօրյա կարգապահության համար (հոդված 10, կետ 5),

2.18. չհակասելով Համաձայնագրի 12-րդ հոդվածի դրույթներին՝ կրել ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողությանը ՀՀ մասնակցության հետ կապված բոլոր ծախսերը, եթե ծախսերը չեն ծածկվում ընդհանուր ֆինանսավորմամբ, ինչպես նախատեսված է Համաձայնագրի 2-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված իրավական փաստաթղթերով, ինչպես նաև Խորհրդի (ԸԱԱՔ) թիվ 2015/528 որոշմամբ² (հոդված 11, կետ 1),

² «Եվրոպական միության ռազմական կամ պաշտպանական նշանակության գործողությունների ընդհանուր ծախսերի ֆինանսավորումը կառավարելու մեխանիզմը («Աթենա») սահմանելու և թիվ 2011/871/ԸԱԱՔ որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» Խորհրդի 2015 թվականի մարտի 27-ի թիվ 2015/528 որոշում (ԸԱԱՔ), (ԵՄՊՏ L 84, 28.03.2015, էջ 39, <http://data.europa.eu/eli/dec/2015/528/oj>):

2.19. Համաձայնագրի 12-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն և չնայած 1-ին հոդվածի 5-րդ կետի դրույթներին՝ ներդրում ունենալ համապատասխան ԵՄ ճգնաժամային կառավարման ռազմական գործողության ընթացիկ ծախսերի բյուջեի ֆինանսավորման մեջ. ներդրումը հաշվարկվում է Համաձայնագրի 12-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված բանաձևերից որևէ մեկի հիման վրա՝ կախված այն հանգամանքից, թե որն է ավելի քիչ գումար ենթադրում (հոդված 12, կետեր 1 և 2):

3. Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 6-րդ կետը սահմանում է, որ Համաձայնագիրն ստորագրելիս Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորվում է հայտարարություն անել Հայաստանի մասնակցությամբ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը մասնակցող ցանկացած պետությանն ուղղված պահանջներից հրաժարվելու մասին:

Վերոհիշյալ պարտավորությունը Հայաստանի Հանրապետությունը Համաձայնագիրն ստորագրելիս կատարել է, հայտարարելով, որ «Հայաստանը, համաձայնելով մասնակցել ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը, կձգտի, այնքանով, որքանով թույլ է տալիս իր ներպետական իրավական համակարգը, հնարավորինս հրաժարվել ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը մասնակցող ցանկացած պետությանն ուղղված ցանկացած այնպիսի պահանջից, որը կապված է իր անձնակազմի անդամների ստացած վնասվածքի կամ մահվան դեպքերի կամ իրեն պատկանող կամ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության շրջանակներում գործածվող գույքին հասցված վնասի կամ կորստի հետ, եթե այդպիսի վնասվածքը, մահվան դեպքը, վնասը կամ կորուստը՝

- պատճառվել է ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը մասնակցող ցանկացած պետության կողմից տրամադրված անձնակազմի անդամների կողմից՝ տվյալ գործողության առնչությամբ նրանց պարտականությունների կատարման ընթացքում՝ բացառությամբ կոպիտ անփութության կամ դիտավորյալ ոչ իրավաչափ վարքագծի դրսևորման դեպքերի, կամ

- առաջացել է ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը մասնակցող պետություններին պատկանող որևէ գույքի օգտագործման հետևանքով՝ պայ-

մանով, որ այդ գույքն օգտագործվել է տվյալ գործողության առնչությամբ՝ բացառությամբ այդ գույքն օգտագործող՝ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության մեջ ներգրավված անձնակազմի անդամների կոպիտ անփութության կամ դիտավորյալ ոչ իրավաչափ վարքագծի դրսևորման դեպքերի»:

4. Համաձայնագրի 3-րդ հոդվածի 7-րդ կետը սահմանում է, որ Համաձայնագիրն ստորագրելիս Միությունը պարտավորվում է ապահովել, որ իր անդամ պետությունները հայտարարություն անեն ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողությանը Հայաստանի ցանկացած հետագա մասնակցության հետ կապված պահանջներից հրաժարվելու մասին:

Միությունը ևս Համաձայնագիրը ստորագրելիս կատարել է վերոհիշյալ պարտավորությունը, հայտարարելով, որ «Միության այն անդամ պետությունները, որոնք կիրառում են Հայաստանի մասնակցությամբ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության վերաբերյալ Խորհրդի որոշումը, կձգտեն, այնքանով, որքանով թույլ են տալիս իրենց ներպետական իրավական համակարգերը, հնարավորինս հրաժարվել Հայաստանին ուղղված ցանկացած այնպիսի պահանջից, որը կապված է իրենց անձնակազմի անդամների ստացած վնասվածքի կամ մահվան դեպքերի կամ իրենց պատկանող կամ ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության շրջանակներում գործածվող գույքին հասցված վնասի կամ կորստի հետ, եթե այդպիսի վնասվածքը, մահվան դեպքը, վնասը կամ կորուստը՝

- պատճառվել է ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության շրջանակներում Հայաստանի տրամադրած անձնակազմի անդամների կողմից՝ տվյալ գործողության առնչությամբ նրանց պարտականությունների կատարման ընթացքում՝ բացառությամբ կոպիտ անփութության կամ դիտավորյալ ոչ իրավաչափ վարքագծի դրսևորման դեպքերի, կամ

- առաջացել է Հայաստանին պատկանող որևէ գույքի օգտագործման հետևանքով՝ պայմանով, որ այդ գույքն օգտագործվել է ԵՄ ճգնաժամային կառավարման գործողության առնչությամբ՝ բացառությամբ այդ գույքն օգտագործող՝ տվյալ գործողության շրջանակներում Հայաստանի տրամադրած անձնակազմի

անդամների կոպիտ անփութության կամ դիտավորյալ ոչ իրավաչափ վարքագծի դրսևորման դեպքերի»:

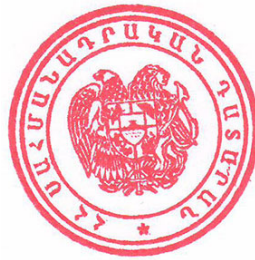
Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. 2025 թվականի հունիսի 30-ին ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական միության միջև Եվրոպական միության ճգնաժամային կառավարման գործողություններում Հայաստանի Հանրապետության մասնակցության շրջանակը սահմանելու մասին» համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

14 նոյեմբերի 2025 թվականի
ՍԴՈ-1803